

Köszöntjük a 70 éves dr. Pataki Pált

Dr. Pataki Pál, a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) elnöke, az INNOVATEX Zrt. egykori vezérigazgatója, idén tölti be 70. életévét.

A nemzetközileg is elismert szakember már középsikolás korában elkötelezte magát a textiliparral, 1968-ban a Than Károly Könnyűipari Vegyészeti Technikumban érettségizett és szerzett textilvegyész-technikusi oklevelet. 1974-ben a Budapesti Műszaki Egyetem (BME) Vegyész-mérnöki Karának Szerves-kémia Technológiai Tanszékén védte meg diplomáját. Mint okleveles vegyész-mérnök, textilanyagvizsgálati szakterületen helyezkedett el. 1974-től 1990-ig a Textilipari Minőségellenőrző Intézetben (TEXIMEI) dolgozott önálló irányító mérnökként, majd mint osztályvezető. Közben folyamatosan továbbképezte magát, a BME Mérnök-továbbképző Intézet több posztgraduális oktatásán (számítógépes programozás, színmérés, minőségellenőrzés) vett részt. Külföldi szaktanfolyamoknak is rendszeres hallgatója volt, pl. 1979-ben, 1984-ben, ill. 1985-ben anyagvizsgálati továbbképzések következtek (International Wool Secretariat, Düsseldorf; Öffentliche Prüfstelle für die Textilwesen; Enka TTI Laboratorium, Wuppertal), majd 1989-ben a németországi menedzser-akadémiai kurzust (Wirtschaftsakademie, Kiel) végezte el. Részt vett az akkori Könnyűipari Minisztérium Módszertani és Továbbképző Intézete által szervezett vezetőképzőjén is. 1983-ban a BME Vegyész-mérnöki Karán egyetemi doktorátust szerzett. Doktori disszertációjában a fénnyel szembeni textilszintartósság színmérésen alapuló – akkor teljesen újszerű – objektív értékelésének kidolgozásával foglalkozott.

1991-től 2014 évi nyugdíjba vonulásáig az INNOVATEX Textilipari Műszaki Fejlesztő és Vizsgáló Vállalat/Intézet (jelenleg Zrt.) vezérigazgatója volt. Közben 1994–1995-ben ENSZ-szakértőként Kuvaitban is dolgozott. Irányításával lett 2004 májusától a nagyhírű német kutatóintézet, a Hohensteiner Institute az INNOVATEX Zrt. legnagyobb részvényese (jelenleg 100%-os tulajdonosa). Ezzel még szélesebb vizsgálóháttérrel is állhattak a bel- és külföldi megbízók rendelkezésre.

Felsőoktatási tevékenységet meghívott előadóként a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Vegyész-mérnöki Kar műanyag és textiltechnológia szakirányának tanáráként – tiszteletbeli docensként – végez. A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület és számos további civil szervezet továbbképző tanfolyamainak rendszeres előadójaként szintén jól ismerik. Több éve a Budapesti Műszaki Főiskola

Az INNOVATEX 65 éves jubileumi ünnepségén

Sándor Rejtő

Könnyűipari Mérnöki Főiskolai Kar (később Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar) minőségügyi szakirány államvizsga bizottságának elnöke.

Több mint 60 szakkikke jelent meg hazai és külföldi folyóiratokban, számos előadást tartott hazai és külföldi nemzetközi konferenciákon, jó néhány magyar és egy angol nyelvű jegyzetet is készített. A Magyar Szabványügyi Testület (MSZT) (korábban Magyar Szabványügyi Hivatal) szakértőjeként sok szabvány kidolgozásában vett részt (beleértve a szükséges nemzetközi körvizsgálatok szervezését is). Nagybán elősegítette az ISO szabványok hazai elterjesztését, a kezelési jelképsorok honosítása területén hosszú ideig kimagasló munkát végzett. Az MSZT terméktanúsítási felügyelő bizottságának tagja is volt. A textilipari minőségellenőrzés, tanúsítás, nemzetközi követelményrendszerek, textilkémiai anyagvizsgálatok területén nemzetközileg elismert szaktekintély. Az OEKO-TEX® nemzetközi minősítési rendszer kelet-európai úttörője (az európai volt szocialista országok közül elsőként került be a hazai INNOVATEX® az 1992-ben megalakult nemzetközi OEKO-TEX® Szervezet tagjai közé) és az európai uniós K+F pályázatok meghatározó személyiségeként ismert.

Több nemzetközi- és hazai szakmai szervezetben tevékenykedett. Így többek között a Managers' Council of the European Research Institutes of Textiles (GERDRT) tagja volt, ahol a külföldi kutatóintézetekkel és ezek vezetőivel nyílt lehetősége a kutatás-fejlesztés nemzetközi irányainak és eredményeinek egyeztetésére, hasznosítására. 2007-ben a 10 fős Europe INNOVA textiles panel (szektorális innováció figyelemmel és elemzéssel foglalkozó szervezet) tagjává választották.

2006 óta a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület (TMTE) elnöke. 13 éve vezeti és tartja életben egyesületünket. Számos rendezvény és projekt sikeres levezénylése fűződik nevéhez. Álljon itt kettő kiemelésként: a Textilvegyész és Kolorista Egyesületek Nemzetközi Szövetsége (International Federation of Associations of Textile Chemists and Colourists, IFATCC) 23. kongresszusát 2013 májusában Budapesten tartotta a TMTE szervezésében, amelyre a Magyar Kémikusok Egyesületével közösen került sor. A Nemzetközi Technológiai Platformhoz csatlakozva valósult meg egyesületünk kidolgozásában a Nemzeti Technológiai Platform a textil és ruhaipar megújításáért (TEXPLAT) című projekt.

Dr. Pataki Pál jelenleg a Magyar Textiltechnika folyóirat tudományos szaktanácsadója, és az Interreg támogatással megvalósuló „EN-TeR szakértői hálózat a textiliák újrahasznosításához” c. projekt tanácsadó testületének tagja (az INNOVATEX Zrt. az egyik magyar konzorciumi

Ecker Gabriella ügyvezető főtítkár és dr. Pataki Pál a TMTE 70 éves jubileumán

A Magyar Gazdaságért Díj átvétele 2006-ban

partner). (Ez a projekt a textilhulladékok csökkentését és a körforgásos gazdaság felé való elmozdulást segíti.) Külföldi szakmai felügyelő bizottságban független szakemberként vesz részt.

Dr. Pataki Pál több évig a Magyar Formatervezési Tanács tagjaként is tevékenykedett, a Magyar Könnyűipari Szövetségnek jelenleg is alelnöke.

Az Eötvös Loránd Díj

Eredményes munkáját számos kitüntetéssel ismerték el. Többek között 2006-ban Magyar Gazdaságért Díj-ban részesült a hazai textilipari kutatás és fejlesztés területén végzett kimagasló munkásságáért és az akkreditált vizsgálóközpont eredményes működése érdekében kifejtett szakmai, ill. irányítási tevékenységéért. 2011-ben a Magyar Műszaki Értelmiség napja alkalmából Eötvös Loránd díjban részesítette a nemzetgazdasági miniszter.

Tisztelettel és szeretettel köszöntjük Elnök urat 70. születésnapja alkalmából, további munkájához sok erőt és jó egészséget kívánunk!

Köszöntjük a 90 éves Marosi Józsefet

Szaktáncunk dolgozói mellett az egykori Than Károly Könnyűipari Vegyészeti Technikum textil tagozatán tanuló nappali- és esti tagozatos hallgatók – több mint fél évszázad elteltével is – nagy tisztelettel és köszönettel emlékeznek a széleskörű tudással, kiváló ismeretátadó készséggel rendelkező és – ne tagadjuk, amiért hálával tartozunk – szigorú, ugyanakkor rendkívül emberséges tanárunkra, aki

meghatározó életre-neveléssel együtt okított minket. A textilipari kémiai technológia volt fő tantárgya (kiemelt szálalanyag- és színezékkémiai ismeretekkel), de negyedikes laboratóriumot is vezetett, sőt fizikai-kémiát is tanított az iskola másirányú tagozatain.

Marosi József a kaposvári – eredetileg Somssich Pál nevét viselő, majd Táncsics Mihályról elnevezett – gimnáziumban érettségizett, és 1950-ben laboráns képesítést szerzett a budapesti 15. Ipari Gimnázium vegyipari tagozatán.

A Magyar Gyapjúfonó- és Szövőgyárban kezdett dolgozni, ahol a helyi laboratórium létrehozásában vette ki részét. Munka mellett 1955-ben a Budapesti Műszaki Egyetemen kitüntetéses oklevéllel okleveles vegyészmérnökként diplomázott. Diplomamunkáját a gyapjúszínezés termodinamikája tárgyában készítette. Később, 1970-ben jeles eredménnyel textilvegyszer szakmérnöki képesítést is szerzett.

1953-tól a Than Károly Könnyűipari Vegyészeti Technikum szaktanáraként tevékenykedett több évtizeden át. A textilvegyszer-technikai képzés megteremtése és fejlesztése terén kiváló munkát végzett. Döntően ő

alakította ki a textilvegyipari szakágazat IV. osztályos tanulói számára a szakmai laboratóriumi gyakorlati foglalkozások tanmenetét és tanműhelyi képzését. Nevéhez fűződik a filmnyomó terem mellett, a textiles tanműhely kialakítása is. 1987-ig a technikumban és a később szakközépiskolaként működő intézményben is tanított. Főként alkalmazott szerves kémiát (szálalanyag- és színezékkémia) és fizikai kémiát, ill. meghatározóan textilvegyipari kémiai technológiát oktatott. Számos tankönyv szerzője, ill. társszerzője. Nevéhez fűződik a korszerű textilkémiai laboratóriumi feladatlap-rendszer kidolgozása és bevezetése is. A technikus-minősítő képzés Szakmai gyakorlatok c. tankönyvét szintén ő állította össze.

Tanári munkájához kapcsolódott az Országos Műszaki Könyvtárban vállalt szakirodalmi tanácsadás, amelyben heti rendszerességgel fogadóórákat tartott, a technikumi diákoknak, diplomázó egyetemi hallgatóknak. Az 1960-as években a BME Csűrös Zoltán vezette Szerves Kémiai Technológia Tanszéken meghívott oktatóként, a hallgatói laboratóriumban tevékenykedett. Oktatói munkájáért több elismerésben, 1972-ben Kiváló tanár kitüntetésben részesült (utóbbira azért is büszke, mert nem volt pedagógus képzettsége).

1963-tól vezető szakfelügyelőként tevékenykedett. Majd a Könnyűipari Minisztérium oktatási osztályán az országos középfokú textilipari képzést és textil-, bőr- és papíripari vegyész képzést felügyelte és szakmailag irányította. Feladatkörébe tartozott a tantervek ellenőrzése, az egységes szakmai szóbeli és gyakorlati képesítő tételek kidolgozásának irányítása. Részt vett a Könnyűipari Műszaki Főiskola (jelenleg Óbudai Egyetem Rejtő Sándor Könnyűipari és Környezetmérnöki Kar) létesítésében a beruházás előkészítésében, többek között ő választotta ki a Doberdó úti helyszínt. 1973–1982 között a Könnyűipari Minisztérium Módszertani és Továbbképző Intézete igazgatójaként tevékenykedett. Az intézet alapításával,

beindításával a könnyűipari vezető-továbbképzés, vezető-utánpótlás-képzés és munkástovábbképzés során komoly eredményeket ért el. A továbbképző intézmények átszervezése folytán 1982–1987 között, nyugdíjazásig, az Ipari Szakmai Továbbképző Intézet igazgató-helyetteseként tevékenykedett. Számos előadást tartott szakmai és szakoktatási témakörökben. Nagyszámú cikket publikált különböző folyóiratokban.

A Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesületnek 1959 óta tagja. A gyapjú-vegyész szakosztályban több aktuális szakmai előadást tartott, az egyesület oktatási bizottsága vezetőségi tagjaként a szakoktatás fejlesztéséért hatékonyan tevékenykedett. A textilvegyész és kolorista szakosztály, valamint az ipartörténeti és hagyományvédő szakosztály rendezvényein rendszeresen részt vett, jelenleg is tartja a kapcsolatot a szervezetekkel. Eredményes munkásságát a TMTE a „Szellemi örökségünk” albumban örökítette meg, 2009-ben a Textilipar fejlesztéséért díjban részesült.

2005 szeptemberében a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetemen az ötven éven át kifejtett értékes tevékenységéért aranydiplomát vett át. 60 éven át kifejtett szakmai tevékenységét a BME Vegyészmérnöki és Biomérnöki Kara 2015-ben gyémánt oklevéllel ismerte el.

2017. március 15-i nemzeti ünnepünk alkalmából – a TMTE felterjesztésére – a nemzetgazdasági miniszter

A Magyar Gazdaságért Díj átvétele 1917-ben

Marosi tanár úrnak kiemelkedően eredményes szakmai tevékenysége elismerésül Magyar Gazdaságért Díjat adományozott.

Tisztelettel köszöntjük a textilszakma kiváló tanárát, a Könnyűipari Minisztérium Módszertani és Továbbképző Intézete létrehozóját és egykori igazgatóját, a nemzetközileg is elismert szaktekintélyt 90. születésnapja alkalmából. Isten éltesse sokáig körünkben Tanár úr!

100 éve született Fekete Ferenc

Fekete Ferenc 1919. január 7-én Dunaalmáson született. Komáromban a Győri Magyar Királyi Állami Textilipari Szakiskolában végzett, majd a Budapesti Műszaki Egyetemen tanult tovább.

A Soproni Pamutipari Vállalatnál (a későbbi PNYV Soproni Pamutipar) dolgozott 1937-től egészen 1979. évi nyugdíjba vonulásáig. Volt gyárvezető-helyettes, gyárvezető, főtechnológus, főmérnök. Igazgatóválasztások idején a köztes időszakokra kapott megbízást a gyár vezetésére. Főmérnökként ment nyugdíjba. Szakmai munkásságának fontos állomása volt a Soproni Pamutipari Vállalat ún. angol csarnokának felépítése, felszerelése és itt a termelés beindítása.

Alapító tanára volt a Soproni Dolgozók Fa-, Ruha- és Textilipari Technikumának (ennek eredeti neve VII. sz. Dolgozók Textiltechnikuma volt). Az igények kielégítésére később több lépésben bővült az iskola profilja. Szívesen és sokat tanított 1951-től kezdve, még nyugdíjba vonulása után is. Tantárgya a szövés technológia volt. Óravázlatait, magyarázatait művészi kivitelű ábrákkal illusztrálta.

Az 1945 májusában megalakított Magyar Mérnökök és Technikusok Szabad Szakszervezetében előbb szervező titkárként, majd főtítkárként tevékenykedett. Alapító tagja volt 1948-ban a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesületnek (TMTE), közel 20 évig aktív tagja az egyesület soproni területi csoportja vezetőségének.

Vezetőségi tagként dolgozott a Műszaki és Természet-tudományi Egyesületek Szövetségében (MTESZ) is, ahol egy ideig ellátta a titkári, majd az alelnöki feladatokat. A Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnak (TIT) elnökségi tagja is volt egy ciklusban. Tagja volt a Könnyűipari Minisztérium Pamutipari Szakági Tanácsának.

Jelentősebb publikációja az „50 éves a Soproni Pamutipar” című könyve, amely 1972-ben jelent meg. A fiatal korában írt verseit tartalmazó kötetet Színek-Fények címmel születésének centenáriuma alkalmából adták ki. Rendszeresen tartott előadásokat az MTESZ, a TMTE rendezvényein, gyakran kérték fel TIT előadások megtartására. Rendszeresen publikált a szakmai lapokban, többek között a Pamutiparban és a Magyar Textiltechnikában. Szerkesztőbizottsági tagja volt a Soproni Szemlének, ahol a textilipari és annak történetét bemutató több cikke is megjelent.

Fontosnak tartotta fiatalok sportolását. Aktív labdarúgó pályafutása után játéktevétezőként, majd szakosztályvezetőként is vállalt feladatokat.

Munkásságát több állami és miniszteri kitüntetéssel is elismerték (a Munka Érdemrend ezüst és arany fokozata, több alkalommal a Könnyűipar kiváló dolgozója és Kiváló dolgozó). Büszke volt az 1978-ban odaítélt Textilipar Fejlesztéséért éremre. Sopron Város Tanácsa társadalmi tevékenységét Lackner Kristóf emlékéremmel ismerte el.

1991. május 13-án hunyt el. Tisztelettel emlékezünk a kiváló textiles vezetőre és szaktekintélyre, a sokoldalú és igen aktív, közszeretnek örvendő emberre.

40 éve hunyt el dr. Csűrös Zoltán

1979. október 28-án hunyt el Csűrös Zoltán Kossuth-díjas vegyész-mérnök, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, aki az ipari szerveskémia, a makromolekuláris vegyészeti jeles magyarországi alakja volt. Nevéhez fűződik a textil- és polimerkémiai kutatások, ill. a heterogén katalízisek vizsgálatának megalapozása. A Budapesti Műszaki Egyetem Textilkémia Tanszékének alapító-vezetője, majd a Szerves Kémia és Technológia Tanszék tanszékvezető egyetemi tanára volt.

Csűrös Zoltán 1901. február 6-án született Budapesten. Brassóban járt gimnáziumba. 1920-tól a budapesti József Műegyetemen folytatta tanulmányait, vegyész-mérnöki oklevelét 1924-ben szerezte meg. Zemplén Géza az egyetem Szerveskémiai Tanszékén marasztalta, ahol 1925-től tanársegédként, majd 1928-tól 1938-ig adjunktusként oktatott. Műszaki doktori oklevelét 1929-ben szerezte meg. 1936-ban egyetemi magántanár, 1938-ban az általa megszervezett Textilkémia (később Szerves Kémiai Technológia) Tanszék vezetője volt. 1940-ben nevezték ki egyetemi tanárrá, 1946-ban a Magyar Tudományos Akadémia tagja lett. 1943–44-ben a gépész és vegyész-mérnöki kar dékánja, két ciklusban (1946–1949 ill. 1957–1961) a Budapesti Műszaki Egyetem rektora volt. Az egyetem történetének legnehezebb időszakában volt dékán illetve rektor, nagy diplomáciai érzékével, kiváló szervezőkészséggel közmegegyezésre látta el felsővezetői munkáját. Egyetemi oktatói tevékenységével párhuzamosan 1961-ben kinevezték az MTA-BME Szerves Kémiai Technológiai Kutatócsoportjának vezetőjévé, ezt 1973. évi nyugdíjazásáig látta el.

Pályája első szakaszában a szénhidrátok és aminosavak szerkezetvizsgálatával foglalkozott, a természetes (pl. cellulóz-, gyapjú-, ill. bőrfehérje) és szintetikus makromolekulák (különböző műanyagok) technológiai jelentőségére összpontosítva figyelmét. Többek között nevéhez fűződik a cellulóz szerkezetének pontosítása, a glükozidok előállítására alkalmas titán-kloridos szintézis kidolgozása. Az 1940-es évektől érdeklődési területe a szerves szintetikus nagyipar szolgálatába állítható katalitikus eljárások vizsgálata volt, elindítva a szerves kémiai reakciók, heterogén katalízisek hazai kutatását. Foglalkozott a foszfének, a szál- és rostos anyagok kémiájával és vegyipari technológiájával is. Eredményeivel jelentősen hozzájárult a vegyipari termelés különféle ágai (gyógyszer-, növényvédőszer-, festék-, lakkipar) számára fontos kiszolgáló köztütermék gyártási technológiák fejlesztéséhez.

Égész életét az újabb kutatási és oktatási területek keresése, szervezése jellemezte. A Textilkémia Tanszék alapítására is úgy került sor, hogy előtte az egyetemen nem oktatott kutatási terület, a textilkémia elkötelezett művelője volt. Ő indította el a szerves kémiai technológia, a katalízis és az ezekre épülő gyógyszeripari

technológia, gyógyszerkémia oktatását, majd a gyógyszeripari szakmérnök képzést.

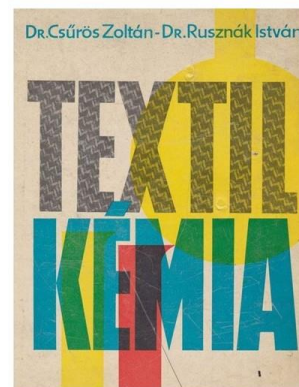
Számos egyetemi jegyzet és szakkönyv mellett közel 250 tanulmánya jelent meg, nevéhez fűződik az első magyar nyelvű műanyagkémiai összefoglalás megírása 1942-ben.

Textilszakmai szempontból kiemelésre érdemes a dr. Csűrös Zoltán és dr. Rusznák István által írt Textilkémia c. egyetemi tankönyv és szakkönyv, amely 1964-ben jelent meg. A textiles műegyetemi hallgatók számára a textilkémia- és technológián kívül szerves kémiai technológiát tanított, és laborgyakorlatokat, valamint kutatásokat is vezetett.

Nagy munkabírása, jó időbeosztása lehetővé tette, hogy széleskörű szakmai közéleti tevékenységet is folytasson. Több szakmai egyesületnek, társaságnak volt tagja, többek között 1945-től 1949-ig a Magyar Kémikusok Egyesületének elnöki tisztét töltötte be. 1946 és 1964 között az Hungarica Acta Chimica (1951 után Acta Chimica) alapító főszerkesztője, ill. a Budapesti Műszaki Egyetem lapja, a Periodica Polytechnica főszerkesztője teendőit is ellátta. Tudomány népszerűsítő törekvéseit fémjelzi, hogy a Bűvár című lap társszerkesztője, 1946-tól az akkor induló Élet és Tudomány szerkesztőbizottsági elnöke volt.

A heterogén katalízisekkel kapcsolatos tudományos eredményeiért 1953-ban a Kossuth-díj ezüst fokozatában részesült. Tudományos munkásságát 1963-ban Bugát Pál-érmével, 1976-ban a Budapesti Műszaki Egyetem emlékérmé, 1978-ban a Veszprémi Vegyipari Egyetem arany emlékérmé adományozásával ismerték el. 1975-ben a Budapesti Műszaki Egyetem díszdoktorává avatták. A Munka Érdemrenddel többször, a Munka Érdemrend arany fokozatával 1970-ben tüntették ki. További állami kitüntetésekben is részesült.

Tisztelettel emlékezünk a fáradhatatlan tanszékvezető egyetemi tanárra - Csűrös Zoltán professzor úrra -, aki többek között a textilvegyész hallgatók több nemzedékének kiemelkedő egyetemi oktatója volt.

Az 1964-ben megjelent Textilkémia egyetemi tankönyv és szakkönyv

Csűrös Zoltán urnafülkéje a Farkasréti temetőben

Lukács Árpádné 1951–2019

2019. augusztus 25-én 68. életében elhunyt egyesületünk egykori munkatársa, *Lukács Árpádné, Margit*, aki közel két évtizeden át tevékenykedett körünkben.

Lengyelországban született, középiskolai tanulmányait az 1. sz. Varsói Közgazdasági Intézet külkereskedelmi szakán végezte. Idegenvezetőként, utaztatási refe-

rensként, majd könyvkiadói műszaki szerkesztőként, ill. reklámügyintézőként dolgozott. Később rendszeresen tolmácsolással, fordítással foglalkozott élete végéig.

1996–2015 között a Textilipari Műszaki és Tudományos Egyesület külső, majd belső munkatársként, a pénzügyi/könyvelési adminisztrációt végezte. Munkáját precízen és nagy szorgalommal látta el, a vele kapcsolatban álló textiles kollégákkal, ügyfelekkel jó kapcsolatot ápolt.

Emlékét tisztelettel megőrizzük, nyugodjék békében!